

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

Gotto. 274.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71898)

κεν τυφλὸς ἐγενήθη· ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ, ὅτι περὶ σωτηρίας ἡμῶν ἡ φύσις, ἵνα ἀνακηρυχθῇ ὁ τεχνίτης.

ra Dei in illo. Hoc est, claudicare permiffa est natura, vt artificis gloria prædicetur.

Ὁ ρελίφ γε μιμητικῶ. σογ.

Ophelio Grammatico. 273.

Ὅτι μὲν πολλὰ ἄδηλά ἐστὶν ἡμῖν, καὶ λογισμῶ ὅσῳ εὐθέρετα ἀνθρωπίνῳ. ἄλλοι, ὅτι δὲ σκέψαι ἡμᾶς ἀσφύγει, καὶ τούτο χρῆσιμῶς, τὰ μὴ σωτελοῦντα ἡμῖν εἰς σωτηρίαν, καὶ τὸ δῆλον, σκοπήσασθαι οὐκ ἔστιν ἡμῖν λυσιτελεῖν εἰς μακαριότητα, τί δ' ἔσται. καὶ οὐτως βασιανίστου μὲν τὰ λεγόμενα, τὸ λέγειν ἢ σφαιρῶν εἶναι τὸ οὐρανόν, ἢ ἡμισφαίριον, καὶ τὸ πολυπραγμονεῖν, ἢ κίλι μὲν τὸν ἀκύτατον δρόμον, σελήνης δὲ μειώσεως τε καὶ αὐξήσεως, καὶ τῆς ἀστρων τῶν θεῶν, καὶ τὸ ζητεῖν περὶ γῆς, ἢ κύλιδρος ἐστὶν ἢ λιχνοειδής, ἢ κέρον τῶ πάντος, καὶ τὸ τὰ σκέψαι ἢ ταύτης ἀσφύματα εἰδέναι, τί συμβάλλεται εἰς ἀρίστην πολιτείαν, ἐγὼ μὲν ἔσσωρα, εἰ δὲ τις λέγειν ἔχει, λέγει μὲν ἴσως, ἔπεισθ' ἔσται. τὸ δὲ διχασμένην καὶ ἀδρίαν καὶ φρόνησιν καὶ σωφροσύνην, καὶ εἰπὶ τῶν συγγενῶν εἰδέναι τε καὶ φράσσειν, τῶ εἰς πλὴν κορυφαγοπάτῃ μακαριότητα ἀναπέμπει τῶς ὀπισημονας, καὶ οὐκ ἔστι μὲν μὲν ἡμῖν λυσιτελοῦσαν ἀπέχεσθαι, τῶ δὲ λυσιτελοῦσαν ἀπέχεσθαι.

Quod multa nobis obscura sint, atque humano ingenio vix peruestigari queant, perspicuum est. Quod autem ea demum, & quidem vtiliter captum nostrum effugiāt, quæ nobis ad salutem haudquaquam conducunt, id quoque liquet. Consideremus itaque quid nobis ad beatitudinem adiumento sit, quid secus: atque ita, quæ dicuntur, exploremus. Cælum aut sphaeræ, aut dimidiæ sphaeræ speciem imitari affirmare, atque item celerrimum Solis cursum, ac Lunæ incrementa & decremента, siderumque sitū curiosè indagare, ac præterea de terra quærere, cylindri an conis speciem teneat, mundique centrum sit, ac denique & Solis & Lunæ interualla cognita & explorata habere, quid ad benè beatèque viuendum vtilitatis afferat, equidem nō video. Quod si quis id dicere possit, dicet quidem fortasse: verum minime persuadebit. At verò iustitiam & fortitudinem, ac prudentiam & temperantiam, & si quid his affine est, scire atque exequi, hoc verò eos, qui id callent, ad beatitudinis arcem euehit. Quocirca faciendum est, vt ab his, ex quibus nihil commodi nobis oritur abstinenceamus, ea autem ex quibus emolumentum percipitur, amplectamur.

Γότφ. σοδ.

Gotto. 274.

Ἡ πολυγαμία τοῖν δυεῖν πατριάρχων· ὁ γὰρ Ἰσαὰκ μὲν ὁμίλησε γυναῖκα. ὅσῳ δὲ ῥαθυμίας ἢ φιλοπαθείας ἐγένετο, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων ἐπιλάσσει, ὡς ἀπὸς εἰποι, ἀνάγκης· διὸ καὶ συμπενοῦσθαι θέα γὰρ τῆ γεαφῆ ἀκορεθῶν, ὅπως ἐγένετο· ὁ μὲν γὰρ Ἀβραάμ εἰ μὴ παρεκλήθη ἔστω τῆς γυναῖκος τῆς καὶ Ζηλοτυπιῶν ὀφειλῆσης πλησιάζει τῆ παμδίσει, ὅσῳ ἀν ἐπλησιάζει, ἔστω ἡδὲ παθῶν, καὶ δ' εἰ-

Quod duo Patriarchæ plures vxores habuerint (nam Isaac cum vna duntaxat vxore consuetudinem habuit) non à segnitie, aut libidinis studio profectum est, verum à rerum necessitate, vt quispiam dixerit, cōtextum & expressum. Perspice enim, Scripturæ vestigiis hærens, quemadmodū id contigerit. Abrahā quippe, nisi ab vxore sua, quæ etiam zelotypia teneri debebat, rogatus fuisset, vt ad ancillam accederet,

¶ ij

haudquaquam accessisset. Nō enim voluptati indulgens (siquidem id demonstrat præteritum tempus admodum longum) verū liberorum cupiditate flagrans, pulcherrima & formosissima muliere, quæque vniuersam Ægyptiam pulchritudine sua in admirationem traxerat, relicta, aliud & deforme & ignobile aruum serere cogebatur. Usque eō enim ab omni libidinis affectu purus erat, vt etiam puellam, posteaquam concepisset, atque eo fortasse nomine dominam suam, contempsisset, quōd principatus ad eum, quem ex ipsa in lucem editura erat, deuenturus esset, domo expulserit: quo scilicet tempore ipsa, necessitatis ductum sequens in desertum abscessit. Quōd si etiam Ceturam duxit, at istud post Agaris & Saræ mortem ab eo factum est. Iacob autem, si ea, quam amabat, primò potitus fuisset, fortasse ne aliam quidem mulierem attigisset. Quōdque nō mera coniectura sit, quod dico, hinc constat. Etenim focer maiorem natu, quæ deformitate laborabat, iunioris loco, cuius incredibilis quædam pulchritudo erat, ipsi adiunxit. Ipse autem, tandem aliquando cognita fraude, indignè quidem id tulit, haud tamen eam eiecit: quōd scilicet absurdum esse iudicaret, eam quam quoquo modo despondisset, ablegare. At focer, cum vt deceptor accusaretur, sua spē eō processit, vt ipsi alteram quoque daret. Nam id prorsus vſitatum ac veteri consuetudine permiffum erat. Quod cum ille accepisset, antiquior, etſi alioqui parū ipsi grata, pariebat: ea autem quæ ipsum amoris illecebris deuinctum tenebat, ne in spe quidem vlla huius rei erat. Ac proinde grauissimo mœrore correpta, se vim suæ vitæ allaturā minabatur, nisi pareret. Da enim mihi liberos, inquit, alioqui moriar, hoc est, mortem mihi ipsi consciscam. Posteaquam autem pariendi desperatione affecta est, ab ipso petiit, vt cū ancilla suam haberet: quo liberos eos, qui ex ipsa nascerentur, adoptaret, ac nonnullum huiusce calamitatis solatium habere videretur. Nam tūm sterilitas maximum malū

άνυσιν ὁ παρεληλυθὸς χρόνος μακρὸς ὄν, ἀλλὰ σφαιδὸν ὅτι γυμνὸν τὴν εὐμορφοτάτῃ. καὶ εὐειδεστάτῃ, καὶ πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον τῷ κάλλει ἀναπείρασασαν ἀφ' αἰῶν, ἀλλῆν καὶ δύσμορφον καὶ δυσγενῆ ἠναγκάζετο σφείρειν ἀρῶν. ἔτι γοῦν καθαρὸς ὢν πάθος πάντος, ὅτι καὶ μετὰ τὸ κῆσθαι τὴν παιδα, καὶ βασιλιζέσθαι ἴσως ἀπιμάσθαι τὴν δέσποιναν, ὡς τῆς ἡγεμονίας εἰς τὸν ἐξ αὐτῆς τεθροσύμνον ὠφειστομίδην, ἐξήλασε τῆς οἰκίας ὅτε καὶ ἀπῆλθεν σκείνη εἰς τὴν ἔρημον ὁδηγῶ τῇ ἀνάγκῃ χηρσαμένη. εἰ δὲ καὶ τὴν χερτοῦραν ἔχει, ἀλλὰ μετὰ τὴν τῆς Αἰγῆ καὶ τῆς Σάρας πλεονεξίαν. ὁ δ' Ἰακώβ εἰ ἢ ἔχει ἐξ ἀρχῆς ἔτυχεν, ἴσως ἔδ' ἂν ἄλλης ἤλατο γυναικός. καὶ ὅτι οὐκ ἐπιτορασμός τὸ λεγόμενον, οὐ τῶν δῆλων. ὁ μὲν γὰρ κηδεύτης τὴν ἀρεσβυτέραν ἀμορφον ἔβαν, ἀπὸ τῆς νεωτέρας τῆς ἀμύχανοι κάλλος ἐχούσης αὐτῶ ὠδύχε τεκνίεν. ὁ δὲ ὅτε ποτε γίνεσθαι ἀπάτῃν, ἠνανάκτησε μὲν, οὐκ ἐξέβαλλε δὲ, ἀποποιήσας ἡρώμους τὴν ὁπως δὴ ποτε παρ' αὐτῆς συμφωνήσας, ἀποπέμψασθαι. εἴτ' σκείνος ἐγκαλούμενος ὡς ἀπατῶν αὐτεπάγγελτος ὅτι τὸ καὶ τὴν ἄλλην αὐτῶ δουῶν ὄρμησε, νεομισμένη πάντως τὸ τοῖς τε, καὶ συγκεχωρημένης ὑπὸ συνηθείας ἀρχαίας. τοῦ δὲ καταδέξασθαι, ἢ μὲν ἀρεσβυτέρα, καὶ ποι μὴ καταθύμιος αὐτῶ ἔσα ἐπικτεῖ. ἢ δὲ χηρσαμένη αὐτὸν τῶ φίλτρῳ. οὐδ' ἐλπὶδα τοῦ ἀράγματος εἶχεν. ἢ τις καὶ τῇ λύσῃ κατακράτος ἀλούσει, ἢ πείλει ἀναρῆσθαι ἐαυτῆν, εἰ μὴ τέκοι. δὲ μοι γὰρ φησι τέκνα, εἰ δὲ μὴ τελευτήσῃ ἐγὼ, τὴν τέτιν ἐμαυτῆν χηρώσομαι. ὡς δ' ἀπέγινω, ὠδύχε τεκνίεν αὐτὸν τῇ θερασαινίδι ἐαυτῆς κλησάσθαι, ἵνα τὰ ἐξ σκείνης κλησάσθαι, τεκνοποιήσθαι, καὶ δόξῃ ὠδύχε μωρίας πέναν ἔχειν τῆς τοιαύτης συμφορῆς. ἐδὲ καὶ γὰρ ποτε μέγιστον κακὸν εἶναι ἢ ἀτεκνίασθαι

δε δε ου πάγει δουλωθείς. ου γαρ αν
 τω αλεκτοι κελος εχουσαν αφεις.
 γερωσινιδι εαυτον εξεδιδου, αλλ ε-
 κεινην αθυμιας απαλλαξαι βυλομε-
 νος, πειθεται. ως δ' ετεκεν η θερασωνα.
 παλιν η τρεσβυλερα ζηλοτυπησασα, χ
 τοι παιδας εχουσα πολλας, ηνεγκασεν
 αυτον χ ως ες τ' αυτης εισελθειν παιδι-
 σκην. ο δε φαστως χ φιλονεκίας απασις
 αφορμη ενβαλιν εκ της οικίας βυ-
 λωμος, πειθεται χ η σπειρα αυτω τ' η
 συμβεβηκότων απο ε περ τ' Ραχελ
 επλακη φιλ' η. ει γαρ ταυτην παρ
 τω αρχην ειληφεις, ισως αν αυτη ηρε-
 δη επειδη δι απατιω υπεμεινεν, εχ
 ηδοπαθων, αλλα παρ αυτης τ' ζηλοτυ-
 πησας οφειλ' εων γυναικων ποτε μη
 ποδ' εχλαθμενος, ποτε δε αναγκασ-
 τος, εις τε τ' ελθειν εξεβιασθη. ο μη
 ουδ' Ισακ, ως εφθην ειπων, εις ποιω-
 τω μη εμπροσθον αναγκην, μια αμι-
 λησε γυναικι, και ακουσεις ταυτη,
 και υψω τ' Αβρααμ, και υψω τ' Ιακωβ
 απελογισατο. ο δε αποφολος
 και εις θεωσαν ελκει τα γενημενα,
 εις τας δυο διαρκιας, τω Α' γαρ εγον
 και τω Σάρραι μηδ εις τοιγαρω τ' η
 ακρασια και λαγνεια διδουλαμειων,
 και τας μη εαυτ' η γυναικας αφιεν-
 των, εις δε χαμηλυπεια και η δου-
 λωων, και φασος και φιλονεκίας εν
 ταις εαυτ' η οικιας εμβαλλόντων, τα
 τ' ησ οιδημων εκεινων, και παση τη
 αλλη αρετη κεκοσμημενων δι αναγκην
 παραγματων ποδ' εχολουθη (αυτα
 ελατηματα ποσφερων, απολογισαν
 νομιετω εχειν της αυτω κακίας, μηδε
 της ποσ του νομου πολιτωσαμειως
 τοις μετα τον νομον χ την χρειν πα-
 λιτωομειως ποδ' εχβαλλειν επιχει-
 ρειται, γαρ αγαφονησαν την αρε-
 την απομειως απασαμειως, και δια-
 γραμμάτων μειωθηκεσαν, παντως αν
 πλέον διελαμειαν, τις γαρ υον μοσο-
 γενη και ομεινον, εν αυτω της ηλικίας
 τω ανθει σφάξαι κατα εξοιωσιως, ο
 Αβρααμ. ης τοιούτων σπησει κατα

esse censebatur. Ipse itaque non libidine
 subactus (neque enim alioqui eam, quæ
 incredibili pulchritudine prædita erat, re-
 linquēs, ancillæ seipsum dedidisset) sed ut
 eam mærore liberaret, ut id faceret, addu-
 ctus est. Ut autem ancilla peperit, rursum
 natu maior zelotypia percita, tamen si mul-
 tos filios haberet, ipsum ad ancillam quo-
 que suam ingredi coëgit. Ille autem ut dis-
 fidij omnis & contentionis materiam e
 domo sua eiiceret, ipsius cupiditati obse-
 quitur. Ita eorum, quæ euenerunt, cate-
 na non aliunde ipsi, quam à Rachelis amo-
 re contexta est. Nam si eam principio ac-
 cepisset, ea fortasse contentus fuisset. Po-
 steaquàm autem fraudem pertulit, non
 quòd libidini deditus esset, sed quia ab ip-
 sismet mulieribus, quas zelotypia labora-
 re oportebat, nunc rogabatur, nunc etiam
 necessitate constringebatur, eòvenire coac-
 ctus est. Ac quidem Iacob, ut superius
 dixi, in eiusmodi necessitatē minimè pro-
 lapsus, cum vnica duntaxat vxore consue-
 tudinem habuit, eaque contentus fuit;
 hincque & Abrahamum & Iacobum a
 culpa vindicauit, Ac verò Apostolus ea,
 contigerunt, ad allegoriam trahit, Agarem
 videlicet & Saram ad duo Testamenta
 ducens. Quocirca nemo ex iis qui libidini
 & lasciuix sese in seruitutem addixerunt,
 vxoribusque suis relictis in prostibulis vo-
 luntantur, ac dissidia & contentiones in
 domos suas iniiciunt, clarorum illorum
 virorum, atque omnibus aliis virtutibus
 instructorum & ornatorum ob rerum ne-
 cessitatem consecutos defectus proferens,
 vitij sui excusationē habere se existimet:
 nec eos, qui ante Legem vixerunt, cum his
 qui post Legem & Gratiã viuunt, confer-
 re aggrediatur. Nam si virtutem nondum
 scripto proditam lubentibus animis am-
 plexati, per literas quoque hanc didicif-
 sent, non est dubium quin magis effulsif-
 sent. Quisnam enim vnigenitum filium,
 ac prouecta ætate procreatum in ipso æta-
 tis flore iugulare sustineat, ut Abraham?
 Quisnam huiusmodi trophæum aduersus
 naturam erigat? Quisnam hospitalis ita

studiosus est, ut feruorum gregibus circūseptus, ipse famulorum munera vnā cum vxore exequi velit? Quisnam tanta fide prāditus est, ut Palaestinam vniuersam in pollicitatione complexus, si sepulchrum emendum haberet, ut ille, non ambiguo, atque ancipiti animo esset, secūmqne haxitaret? Quisnam vsque ad eodē pecuniarum cupiditatem fregit, ut barbarica spolia, & Persicam prādam contemnat, ac pro nihilo putet? Verū nescio quonam pacto eo processit, ut virum illum contumelia afficeret, dum eum cum eiusmodi viris comparo: sed nihil molesti atque acerbi dicere volo. Illud vnum dicam, ac postea finem faciam: Si & eorum virtutes & defectus habentes, postea cum ob defectus accusarentur, illos in medium proferrent, & si ne sic quidem iustam excusationem haberēt (neque enim idem est, ante Legem, & in Legge, & post Legem, & Gratiam munus vitæ obire) tamen aliquam fortasse excusationis vmbra haberent. Cum autem virtutibus quidem vacui, vitiis autem obnoxij atque constructi, ommissis illorum virtutibus, defectus duntaxat proferant, omni prorsus condemnatione digni sunt.

Hieraci clarissimo. 275.

Vita sine sermone magis prodesse solet, quam sermo sine vita. Nam illa etiam tacens prodest: hic autem etiam clamans molestiam affert. At si & sermo & vita in vnum occurrant, omnis philosophiæ simulachrum efficiunt.

Hermogeni Episcopo. 276.

Quod Martinianus, & Zozimus ac Maro, digni, ut abs te dictum est, Eusebio discipuli, & cum apud omnes, & omnes apud eū criminētur, perspicuum est. Quod autē vis illa scelerum vltix nec illum nec istos semper toleratura, verū dignas iis quæ perpetrarūt atque non perpetrant pœnas ab ipsis experitura sit, id quoque liquet.

τῆς φύσεως τρέπων; τίς ἔπειτα φιλόξε-
νος, ὡς πολλοῖς κεκυκλωμένοις οἰκέταις,
αὐτὸς τὰ τῆς οἰκίας μετὰ τῆς ὀμο-
ζύγου ἀγαπᾷ, ὡς ἀγαπᾷ θελήσει. τίς
ἔπειτα πῶς, ὡς ἐπὶ ἐπαγγελίᾳ τῆς Πα-
λαιστίνης πάντων συλλεσθῶν, εἰ τὰ φον-
εῖα ἀγροῦσιν, ὡς ἀπὸ Σακεδονίας, ὡς ἀπὸ
κρηθῆναι; τίς ἔπειτα χερμάτων κρηθῶν, ὡς
βαρβαρικῶν σκύλων, καὶ φερσικῶν λα-
φύρων καταφρονησάτω. ἀλλὰ γὰρ οὐκ
οἶδ' ὅπως τὴν ἐξέλιξιν ὑβρίσας τὸν ἄν-
δρα, ἀνδράσιν αὐτὸν τῶν ἑλλήνων.
ἀλλ' ἔστιν βέλομαι δουχεῖς ἅπασιν. εἰ-
κῆνο δὲ μόνον φέρσας, καταπᾶσαι,
ὅτι εἰ μὴ καὶ τὰ πλεονεκτήματα αὐ-
τῶν ἔχοντες, καὶ τὰ ἐλαττώματα.
εἴτ' ἐγκυλούμενοι ὅτι τοῖς ἐλαττώ-
μασιν Σκείνης τρεῖς ἔφερον, μαλίστα
μὴ ἔδ' οὕτως δικαίαι εἶχον ἄπολογίαν.
οὐ γὰρ ταυτὶ τὸ τὸ νόμου, καὶ μετὰ
νόμου, καὶ μετὰ νόμου, καὶ χρεῖν πολι-
τεύσασθαι, πλην ἀλλὰ τὰ χαῖα, εἶχον
οὐκ ἄν ἄπολογίαν. εἰ δὲ καταφρονησάτω
μὴ χρεῖνοντες, ἐλαττώματα δὲ εἶχον
μὴ, τὰ πλεονεκτήματα Σκείνω ἀ-
φήμενοι, τὰ ἐλαττώματα τρεφόμενοι,
πάσης οὐκ καταγνώσεως ἀξιοί-

Γερακι λαμπροτάτω. 277.

Βίος ἀνευ λόγου μάλλον ὠφελῆν πᾶσι
φυκεῖν ἢ λόγος ἀνευ βίος. ὁ μὴ γὰρ καὶ
σιγῶν ὠφελῆν ὁ δὲ καὶ βοῶν ἐνοχλεῖ. οἱ
δὲ καὶ λόγος καὶ βίος συνδράμοιεν, φι-
λοσοφίας ἀπάσης ἀποτελοῦσι ἀ-
γαλμα.

Ερμωγένει ἑπισκοπῶ. 278.

Ὅτι μὴ Μαρτυριανὸς τε καὶ Ζώσι-
μος καὶ Μάρων, οἱ ἀξιοὶ Εὐσεβίας, ὡς
ἔφησεν, φοιτηταὶ ἀββάλλουσιν αὐτῶν
τε πᾶσιν, αὐτῶν τε πάντας δὴ λόγον ἔχοντες.
ὅτι δὲ οὐκ εἰς τέλος ἢ δίκην ἀνάγκη
ἔτ' Σκείνων, ἔπειτα τῶν, ἀλλὰ δίκην
αὐτῶν εἰς ἀράξεται, ἀξίας ὡν ἔδρα-
σαι τε καὶ δρᾶσι, καὶ τῶν δὴ λόγον ἔδ' εἰς
γὰρ